

नेपाल राजपत्र

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ४०) काठमाडौं, मंसीर ५ गते २०४७ साल (अतिरिक्ताङ्क ४०

भाग ३

श्री ५ को सरकार

मन्त्रिपरिषद् सचिवालयको सूचना

श्री ५ को सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०४७

श्री ५ महाराजाधिराजबाट नेपाल अधिराज्यको संविधान, २०४७ को धारा ४१
को उपधारा (१) बमोजिम मन्त्रिपरिषद्को सल्लाह र सम्मति अनुसार श्री ५ को
सरकारको कार्य विभाजनको लागि देहायको नियमावली स्वीकृत गरिबन्दिसेको छ -

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः (१) यस नियमावलीको नाम “श्री ५ को सरकार
(कार्य विभाजन) नियमावली, २०४७” रहेको छ।
(२) यो नियमावली तुरन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा: यस नियमावलीमा-

- (क) “सचिव” भन्नाले श्री ५ को सरकारको सचिव सम्झनु पर्दछ र सो
शब्दले श्री ५ को सरकारको मुख्य सचिवलाई समेत जनाउँछ।
(ख) “मन्त्रालय” भन्नाले यस नियमावलीको अनुसूची १ मा उल्लेखित
सचिवालयलाई समेत जनाउँछ।

३. मन्त्रालयः श्री ५ को सरकारको कार्य सम्पादन अनुसूची १ मा तेकिएबमो-
जिमका मन्त्रालयद्वारा गरिनेछ।

आधिकारिकता ~~मुकुण~~ विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

तर श्री ५ को सरकारले नेपाल राजपदमा आदेश जारी गरी मन्त्रालयको नाममा हेरपेर र संख्या थप्पट गर्न सक्नेछ ।

४. कामको बाँडफाँडः मन्त्रालयको कामको बाँडफाँड आसूची २ मा तोकिएबमो-जिम हुनेछ ।

तर श्री ५ को सरकारले नेपाल राजपदमा आदेश जारी गरी कुनै मन्त्रालयको काम अर्को मन्त्रालयमा सार्व सक्नेछ ।

५. मन्त्रीहरूमा कार्यभारको विभाजनः एउटै मन्त्री वा राज्यमन्त्रीलाई एक वा एकल्दा बढी मन्त्रालयको अधित्यार दिई कार्यभार विभाजन हुन सक्नेछ ।

६. खारेजीः खण्ड ४० मिति २०४७।।।५ अतिरिक्ताङ्क २(ख) को नेपाल राजपत्र माग ३ मा प्रकाशित “श्री ५ को सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०४७” खारेज गरिएको छ ।

आसूची-१

(नियम ३ सँग सम्बन्धित)

मन्त्रालयको नाम

१. मन्त्रिपरिषद् सचिवालय
२. अर्थ मन्त्रालय
३. आपूर्ति मन्त्रालय
४. आवास तथा भौतिक योजना मन्त्रालय
५. उद्योग मन्त्रालय
६. कानून तथा न्याय मन्त्रालय
७. कृषि मन्त्रालय
८. गृह मन्त्रालय
९. जलस्रोत मन्त्रालय
१०. निर्माण तथा यातायात मन्त्रालय
११. पर्यटन मन्त्रालय
१२. परराष्ट्र मन्त्रालय
१३. भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय
१४. रक्षा मन्त्रालय
१५. वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय

(२)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१६. वाणिज्य मन्त्रालय
१७. शिक्षा तथा संस्कृति मन्त्रालय
१८. श्रम तथा सामाजिक कल्याण मन्त्रालय
१९. सञ्चार मन्त्रालय
२०. सामान्य प्रशासन मन्त्रालय
२१. स्थानीय विकास मन्त्रालय
२२. स्वास्थ्य मन्त्रालय

अनुसूची-२
(नियम ४ सँग सम्बन्धित)
मन्त्रालयको काम

१. मन्त्रिपरिषद् सचिवालय

१. राजदरबार सम्बन्धी
२. मन्त्रिपरिषद् सम्बन्धी
३. विभिन्न मन्त्रालयको कार्यको रेखादेख, सम्बन्ध तथा नियन्त्रण
४. श्री ५ को सरकारको कार्य विभाजन र कार्य सम्पादन व्यवस्था सम्बन्धी
५. प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को निर्देशनहरूको कार्यान्वयन सम्बन्धी
६. राष्ट्रिय योजना आयोग सम्बन्धी
७. संवैधानिक परिषद् सम्बन्धी
८. संसद सम्बन्धी

२. ग्रन्थ मन्त्रालय

१. आर्थिक नीति, प्रशासन र नियन्त्रण
२. आर्थिक विश्लेषण
३. आर्थिक साधनहरूको बाँडफाँड
४. मुद्रा
५. बैंकिङ सम्बन्धी (कृषि विकास बैंक समेत)
६. बीमा सम्बन्धी
७. आय-व्यय विवरण (बजेट)
८. राजस्व नीति तथा योजना
९. राजस्व प्रशासन एवं सङ्कलन:-

(क) भन्सार (ख) घट्टशुल्क (ग) आयकर,
 बित्रीकर र श्री ५ को सरकारले समय समयमा
 लगाएको अन्य करहरू तथा पोतहरू ।

(३)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१०. सामान्य मूल्य नीति
११. आर्थिक विकासको लागि अन्तर्राष्ट्रिय सम्पर्क र अर्थ व्यवस्था सम्बन्धी
१२. अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक एवं मुद्रा सम्बन्धी सम्मेलन
१३. वैदेशिक सहायता सम्बन्धी
१४. विदेशी मुद्रा विनियय तथा नियन्त्रण
१५. सार्वजनिक ऋण तथा जमानत
१६. तलब, भत्ता, दैनिक एवं भ्रमण भत्ता, निवृत्तभरण, उपदान आदि
१७. सरकारी संस्थानको तलब, भत्ता, बोनस, लगानी र लाभांश सम्बन्धी सामान्य नीति
१८. सरकारी कोषको प्रशासन
१९. लेखा नियन्त्रण
२०. महालेखा परीक्षकको विभाग सम्बन्धी
२१. कर्मचारी सञ्चयकोष सम्बन्धी
२२. संस्थान समन्वय सम्बन्धी ।

३. आपूर्ति मन्त्रालय

१. अत्यावश्यक वस्तुहरूको आपूर्ति सम्बन्धी नीति र कार्यान्वयन
२. आपूर्ति सम्बन्धी अनुसन्धान, अध्ययन, सर्वेक्षण, विश्लेषण तथा तालीम
३. आपूर्ति सम्बन्धी संस्थानहरू (नेपाल खाद्य संस्थान, टिम्बर कर्पोरेशन, कोस कम्पनी, राष्ट्रिय व्यापार निगम, नेपाल आयल निगम, नेपाल ल्यूब आयल, नेपाल विट्मीन तथा व्यारेल उद्योग, कोशी व्यापार कम्पनी)
४. अत्यावश्यक वस्तुहरूको आपूर्ति सम्बन्धी प्रशासन
५. बजार व्यवस्था र मूल्य सुधारिक्षण
६. खाद्य आपूर्ति सम्बन्धी नीति र कार्यान्वयन
७. राष्ट्रिय, क्षेत्रीय, अन्तर्राष्ट्रिय आपूर्ति सम्बन्धी संघ संस्थाहरूसँगको सम्पर्क र समन्वय
८. सर्वतावारण जनताको लागि अत्यावश्यकीय उपभोग्य पदार्थहरूको नियमित र सत्तुलित आपूर्ति व्यवस्था गर्ने
९. निर्णय लाम्होहरू र अत्यावश्यक उपभोग्य वस्तु आयात गर्नुपर्ने सम्बन्धमा बाणिज्य मन्त्रालयसँग समन्वय निलाई व्यवस्था गर्ने ।

(४)

४. आवास तथा भौतिक योजना मन्त्रालय

१. आवास नीति, योजना र कार्यक्रमहरू
२. सरकारी भवनहरूको निर्माण तथा भर्ती सम्बार सम्बन्धी मार्गदर्शन एवं रेखदेख
३. भवन निर्माण सामग्रीहरू एवं निर्माण प्रविधि सम्बन्धी अनुसन्धान, विकास तथा मापदण्डहरू
४. शहरीकरण वा नगर विकास सम्बन्धी नीति, योजना तथा कार्यक्रमहरू
५. भौतिक योजना र भौतिक पूर्वाधारहरूको विकास
६. बातावरणीय संरक्षण योजना र सुधार
७. बसोवास र बस्ती विकास
८. खानेपानीको व्यवस्था
९. ढल निकास
१०. सरसफाइ तथा प्रदूषण नियन्त्रण
११. नगर विकास समितिहरू तथा सरकारी क्षेत्रका आवास निर्माण सम्बन्धी संस्थाहरूको रेखदेख
१२. आवास निर्माण सम्बन्धी गंरसरकारी क्षेत्रका संस्थाहरूको प्रवर्द्धन तथा विकास
१३. आवास तथा भौतिक योजना क्षेत्रहरूमा अन्तर्राष्ट्रिय वा क्षेत्रीय संघ संस्थाहरूसंग सम्पर्क र सहयोग
१४. इन्जिनियरिङ सेवाको जनरल विलिङ्ग एण्ड आर्किटेक्ट तथा स्थानिटरी उपसमूहहरू सम्बन्धी नियुक्ति, सर्वा, बढुवा, शुरू नियुक्तिको न्यूनतम शैक्षिक योग्यता र बढुवामा गणना हुने सम्बन्धित विषयको शैक्षिक योग्यताको निर्धारण, नि. से. नि. अन्तर्गतका विभागीय कारबाही आदि कामको सञ्चालन ।

५. उद्योग मन्त्रालय

१. उद्योग सम्बन्धी नीति तथा कार्यान्वयन
२. खानी तथा खनिज अन्वेषण सम्बन्धी नीति तथा कार्बक्रम
३. खानी तथा खनिज विकास सम्बन्धी अध्ययन, तालीम, अन्वेषण तथा सर्वेक्षण
४. सरकारी क्षेत्रमा औद्योगिक कार्य
५. औद्योगिक संघ संस्थाहरू
६. औद्योगिक क्षेत्रहरू
७. औद्योगिक नियोगहरू
८. अन्तर्राष्ट्रिय तथा क्षेत्रीय औद्योगिक संस्थाहरूसंगको सम्पर्क

✓६३ (५)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

६. वैदेशिक लगानी, प्रवर्द्धन तथा सो सम्बन्धी कार्य

१०. घरेलु तथा ग्रामीण सीप र उद्योगको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन

११. नाप तौल र गुणस्तर निर्धारण तथा प्रवर्द्धन

१२. आौद्योगिक लगानी प्रवर्द्धन

१३. उद्योग सम्बन्धी संस्थानहरू

१४. उत्पादकत्व वृद्धि सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१५. प्रविधि विकास र प्रविधि हस्तान्तरण सम्बन्धी

१६. आौद्योगिक जनशक्तिको विकास तथा तालीम, अन्वेषण तथा संरक्षण

१७. आौद्योगिक प्रवर्द्धन तथा संरक्षण

१८. पेट्रोल, डिजाइन र ट्रेडमार्क सम्बन्धी

१९. नेपाल इन्जिनियरिङ सेवा अन्तर्गत माइनिङ, जियोलोजी, केमिष्ट्री, केमिकल, ऐटालजिकल र ऐट्रोलोजी समूह सम्बन्धी नियुक्ति, सर्वा, बढुवा, शुरू नियुक्तिको न्यूनतम शैक्षिक योग्यता र बढुवामा गणना हुने सम्बन्धित विषयको शैक्षिक योग्यताको निर्धारण, नि. से. नि. अन्तर्गतका विभागीय कारबाही आदि कामको सञ्चालन ।

६. कानून तथा न्याय मन्त्रालय

१. ऐन, अध्यादेश, नियम र आदेश बनाउने सम्बन्धमा परामर्श दिने, मस्यौदा गर्ने र मस्यौदा जाँच्ने
  २. प्रचलित नेपाल कानून, अन्तर्राष्ट्रिय कानून, न्याय प्रणाली र न्याय प्रशासन सम्बन्धमा अनुसन्धान गर्ने, भैरहेको कानूनको पुनरावलोकन गर्ने, सुधार गर्ने, आवश्यक नयाँ कानूनको सुझाव गर्ने र विकास गर्ने।
  ३. नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन हुने सूचनाहरूको सम्पादन गर्ने
  ४. कानूनी राय सल्लाह दिने
  ५. अन्तर्राष्ट्रिय करार तथा अन्य लिखतको मस्यौदा गर्ने, मस्यौदा जाँच्ने र सो सम्बन्धमा परामर्श दिने
  ६. सरकारी मुद्दा वापस लिने, मिलापत्र गर्ने, श्री ५ को सरकारलाई सरोकार पर्ने मुद्दामा सरकारी वफिलबाट बहस, पैरबी वा प्रतिरक्षा गराउने
  ७. देहाधिका विषयमा कानूनी परामर्श दिने:-
 (क) बहुपक्षीय सन्धि-समझौता स्वीकार (न्याटिफिकेशन र एक्सेशन) गर्ने
 (ख) अन्तर्राष्ट्रिय वा अन्तरसरकारी संस्थाको सदस्यता ग्रहण गर्ने
 (ग) अन्तर्राष्ट्रिय कानूनी दायित्व व्यहोर्ने

(5)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लाग्न हनेछ।

(घ) अन्तरराष्ट्रिय सम्मेलन वा वार्ताहरूमा अन्तरराष्ट्रिय कानूनको विषयमा
अपनाउनु पर्ने दृष्टिकोण

- ८. अन्तरराष्ट्रिय कानूनी विवाद
- ९. अन्तरराष्ट्रिय कानून सम्बन्धी संस्था र सम्मेलनहरू तथा अन्तरराष्ट्रिय संस्था र
सम्मेलनहरूको कानूनी पक्ष
- १०. श्री ५ को सरकारलाई आवश्यक पर्ने कानून वा लिखतको अनुचाद गर्ने, अनुचाद
जाँचने र सन्धि-समझौताको अनुचाद गर्ने
- ११. सन्धि-समझौताहरू र कानूनको एकीकरण र प्रकाशन
- १२. न्याय सेवा आयोग सम्बन्धी र न्याय सेवाको कर्मचारी प्रशासन
- १३. सर्वोच्च अदालत अन्तर्गतका अदालत सम्बन्धी काम न्याय प्रशासन, मुद्दा र
अदालती लगतको तथ्याङ्क तथा सरकारी मुद्राको तथ्याङ्क
- १४. महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय र सरकारी विकिल प्रशासन
- १५. राजस्व न्यायाधिकरण सम्बन्धी काम र प्रशासन
- १६. विशेष अदालत र न्यायिक जाँचबूँझ आयोग सम्बन्धी
- १७. कानून र न्याय प्रशासन सुधार आयोगहरू सम्बन्धी
- १८. कानून व्यवसाय र निःशुल्क कानूनी सहायता
- १९. कानून किताब व्यवस्था समिति सम्बन्धी
- २०. कानून सम्बन्धी गोष्ठी र तालीम
- २१. न्याय परिषद् सम्बन्धी ।

७. कृषि मन्त्रालय

१. कृषि तथा कृषि उत्पादन सम्बन्धी नीति
२. खाद्यान्न र दलहन, तेलहन, कपास, जूट, उखु, सूर्ति लगायत नगदे तथा औद्योगिक
बाली र तरकारी तथा फलफूल खेतीको विकास तथा सुधार
३. कृषि रसायन तथा भाटो सम्बन्धी अनुसन्धान र ज्ञानको उपयोग
४. कृषि इन्जिनियरिङ र उच्चत कृषि औजार
५. कृषि फार्महरू र कृषि केन्द्रहरू
६. बाली संरक्षण र तत्सम्बन्धी अनुसन्धान तथा सभेक्षण
७. कृषि प्रचार प्रसार तथा कृषक युवा कार्यक्रम
८. कृषि सम्बन्धी नसंरी तथा बिउ बिजनको विकास
९. पशुपक्षी पालन तथा यसको विकास, नश्ल सुधार दाना र अरण विकास

४६५

(७)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१०. पशु चिकित्सा, पशु रोगको रोकथाम र औषधि उत्पादन तथा पशु चिकित्सा अनुसन्धान

११. दुग्ध तथा दुग्धोत्पादित वस्तुहरूको विकास

१२. भूत्यपालन

१३. कृषिजन्य वस्तुहरूको बजार तथा मूल्य सम्बन्धी सेवा

१४. कृषि सामग्री तथा कृषि प्रविधि विकास सम्बन्धी संस्थान, समितिहरू सम्बन्धी

१५. कम्पोज्ट भल

१६. साज्जा विकास नीति तथा कार्यक्रम

१७. साज्जा शिक्षा तथा तालीम र साज्जा संस्था संगठन तथा प्रबद्धन

१८. प्लाष्ट क्वारेट्टिन

१९. अन्तर्राष्ट्रीय कृषि संस्था सम्बन्धी

२०. खाद्य अनुसन्धान

२१. मौरी पालन तथा च्याउ, रेशम आदि विशेष बालीहरूको विकास सम्बन्धी

२२. कृषि सेवा अन्तर्गतका समूह र उपसमूह सम्बन्धी नियुक्ति, सर्वा, बढ़वा, शुरू नियुक्तिको न्यूनतम शैक्षिक योग्यता र बढ़वामा गणना हुने सम्बन्धित विषयको शैक्षिक योग्यताको निर्धारण, नि. से. नि. अन्तर्गतका विभागीय कारबाही आदि कामको सञ्चालन ।

८. गृह मन्त्रालय

१. शान्ति सुरक्षा सम्बन्धी
  २. नेपाल प्रहरी
  ३. कारागार
  ४. हातहतियार र खरखजानाको इजाजत
  ५. नेपाल जनसम्पर्क प्रधान कार्यालय सम्बन्धी
  ६. विस्फोटक पदार्थ नियन्त्रण सम्बन्धी
  ७. विदेशी नागरिक उपर रेखदेख, नियन्त्रण र देशबाहिर पठाउने सम्बन्धी
  ८. सचारी नियन्त्रण
  ९. उपत्यकामा रहेका सरकारी सचारी साधन
  १०. संघ संस्था सम्बन्धी
  ११. स्थानीय प्रशासन
  १२. नागरिकता सम्बन्धी

५६६ (८) आधिकारिकता मुद्रण विभागाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१३. आप्रवासन तथा प्रवासन
१४. तीर्थस्थान र तीर्थयात्रोहरू
१५. कल्याण धन र वेचारिसी धन
१६. चिट्ठा, जुवा इत्यादिको नियन्त्रण
१७. सार्वजनिक स्थानमा अवान्धनीय व्यवहारको रोकथाम, मावक पदार्थ र सार्वजनिक घरपराध आदिको नियन्त्रण
१८. दैवी प्रकोप सहायता
१९. केन्द्रीय सचिवालय, मन्त्री, संबंधानिक अङ्गका प्रमुख आदिको आवासको निर्मिति केन्द्रीय सेवाको व्यवस्था
२०. सार्वजनिक बिदाको घोषणा, उर्द्दे र सार्वजनिक उत्सव आदि
२१. सार्वजनिक चन्दा सङ्कलन सम्बन्धी नियन्त्रण
२२. विभूषण सम्बन्धी
२३. अध्यागमन
२४. शरणार्थी सम्बन्धी
२५. अञ्चल र जिल्लाको सदरमुकाम तथा सिमाना
२६. जन्म, मृत्यु तथा अन्य घटना वर्ती सम्बन्धी
२७. बाहुण्यन्त्र सम्बन्धी
२८. लागू औषधि नियन्त्रण प्रशासन सम्बन्धी
२९. हाट बजार मेला
३०. अन्तरराष्ट्रीय सीमा र सीमा स्तम्भको हेरचाह र सम्भार
३१. स्थानीय प्रशासन, नेपाल प्रहरी र कारागार सम्बन्धी अनुसन्धान र अन्वयण
३२. अञ्चल तथा जिल्लास्थित सरकारी भवनहरूको रेखदेख र नियन्त्रण
३३. विदेशी नागरिकले नेपालीलाई धर्मपुत्र वा धर्मपुत्री लिने सम्बन्धी
३४. गृह मन्त्रालय सम्बन्धी राष्ट्रीय र अन्तरराष्ट्रीय सम्मेलन
३५. अवितार दुर्घटयोग अनुसन्धान आयोग र विशेष प्रदर्शी विभाग सम्बन्धी
३६. निर्वाचन आयोग सम्बन्धी
३७. जिउ मास्ने, बेच्ने र तस्करी नियन्त्रण सम्बन्धी
३८. अरु कुनै मन्त्रालय वा विभागको लागि किटानीसाथ नतोकिएको श्री ५ को सरकारको कुनै काम ।

४६६ (६)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

६. जलस्रोत मन्त्रालय

१. जलस्रोत नियन्त्रण तथा उपयोग सम्बन्धी नीति र सो सम्बन्धी विकास
  २. जलस्रोत सम्बन्धी सर्वेक्षण, अनुसन्धान तथा सम्भाव्य अध्ययन
  ३. जलस्रोत सम्बन्धी बहुमुखी योजनाहरूको प्रवर्द्धन, निर्माण, सञ्चालन तथा सम्भार
  ४. जलस्रोत सम्बन्धी जनशक्तिको विकास
  ५. बाढ़ी नियन्त्रण
  ६. विद्युत् र विद्युत् सम्बन्धी संस्थानहरू
  ७. जलमार्गको विकासको लागि निर्माण तथा यातायात मन्त्रालयसँग सम्बन्ध गर्ने विषय
  ८. सिचाइको लागि जलस्रोत (भूमिगत समेत) सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान तथा कार्यान्वयन
  ९. जलवायु सम्बन्धी अध्ययन र भविष्यवाणी
  १०. सिचाइ आयोजनाहरूको निर्माण, संरक्षण र सिचाइ सुविधाको समुचित प्रयोग (फार्म सिचाइ र साना सिचाइ सम्बन्धी कार्यक्रमहरू समेत)
  ११. जलस्रोत सम्बन्धी वार्तालाप, सम्मेलन तथा सम्पर्क
  १२. पानीपोत सम्बन्धी
  १३. इन्जिनियरिङ सेवा अन्तर्गत देहायका समूह उपसमूह सम्बन्धी नियुक्ति, सरुवा, बढुवा, शुरु नियुक्तिको न्यूनतम शैक्षिक योग्यता र बढुवामा गणना हुने सम्बन्धित विषयको शैक्षिक योग्यताको निर्धारण, नि. से. नि. अन्तर्गतका विभागीय कारबाही आदि कामको सञ्चालन:-
    - (क) इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ समूह
    - (ख) भेकानिकल इन्जिनियरिङ समूह
    - (ग) भेटिस्योलजी समूह
    - (घ) प्लानिङ एण्ड भेनेजमेण्ट समूह
    - (ङ) हाइड्रोपावर उपसमूह
    - (च) इरिगेशन उप-समूह
    - (छ) हाइड्रोलजी उप-समूह ।

१०. निर्माण तथा यातायात मन्त्रालय

- स्थलमार्ग र जलमार्ग यातायात विकास सम्बन्धी नीति
  - सड़क (घोडेटो बाटो समेत), पुल (झोलुङ्गे पुल समेत) निर्माण, मर्मत सम्भार एवं प्रबद्धन।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।

३. जल तथा सतहमार्ग (रोपवे समेत) द्वारा हुने यातायात तथा परिवहन सञ्चालन व्यवस्था
४. राजमार्ग तथा अन्य सार्वजनिक सडक योजना
५. स्थलमार्ग र जलमार्गको माध्यमबाट हुने यातायातमा सामन्जस्यता ल्याउने
६. यातायात (हवाई यातायात बाहेक), परिवहन, निर्माण तथा इन्जिनियरिङ कन्सल्टेन्सी सम्बन्धी संस्थान तथा संगठनहरू
७. निर्माण तथा स्थलमार्ग र जलमार्ग सम्बन्धी यातायात विषयसंग सम्बन्धित अन्तरराष्ट्रिय संस्थाहरूसंगको सम्पर्क
८. पानी ढल (स्टर्म वाटर ड्रेनेज)
९. नेपाल इन्जिनियरिङ सेवा अन्तर्गत ट्रान्सपोर्टेशन उप-समूह सम्बन्धी नियुक्ति, सख्ता, बढुवा, शुरू नियुक्तिको न्यूनतम शैक्षिक योग्यता र बढुवामा गणना हुने सम्बन्धित विषयको शैक्षिक योग्यताको निर्धारण, नि. से. नि. अन्तर्गतका विभागीय कारबाही आदि कामको सञ्चालन ।

११. पर्यटन मन्त्रालय

१. पर्यटन सम्बन्धी नीति
२. पर्यटन उद्योग र पर्यटन प्रबन्धन सम्बन्धी
३. भ्रमण सम्बन्धी निकाय ट्राभल एण्ड ट्रेकिङ एजेन्सी
४. पर्यटन पथप्रदर्शक तथा होटेल व्यवस्थापन र तालीम सम्बन्धी
५. पर्वतारोहण सम्बन्धी
६. अन्तरराष्ट्रिय पर्यटन संस्थाहरूको सम्पर्क
७. हवाई यातायात विकास सम्बन्धी नीति
८. विमानस्थलको निर्माण, भर्त तथा सम्भार एवं सम्बन्धन
९. हवाईमार्गद्वारा हुने यातायात तथा परिवहनको सञ्चालन व्यवस्था
१०. हवाई विकास योजना
११. हवाई यातायात सम्बन्धी संस्थान तथा संगठनहरू
१२. हवाई यातायातसंग सम्बन्धित अन्तरराष्ट्रिय संस्थाहरूसंगको सम्पर्क
१३. नेपाल इन्जिनियरिङ सेवा अन्तर्गत देहायका समूह सम्बन्धी नियुक्ति, सख्ता, बढुवा, शुरू नियुक्तिको न्यूनतम शैक्षिक योग्यता र बढुवामा गणना हुने सम्बन्धित विषयको शैक्षिक योग्यताको निर्धारण, नि. से. नि. अन्तर्गतका विभागीय कारबाही आदि कामको सञ्चालनः—
(क) एरोनटिकल इन्जिनियरिङ समूह

४६८ (११)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

- (ख) इलेक्ट्रोनिक एण्ड टेलिकम्यूनिकेशन इन्जिनियरिङ समूह
 (ग) सिभिल एभिएशन अपरेशन तथा इन्जिनियरिङ समूह ।

१२. परराष्ट्र मन्त्रालय

१. परराष्ट्र नीति
२. विदेशी राष्ट्रहरूसंग सम्बन्ध
३. नेपालस्थित विदेशी नियोगहरू
४. विदेशमा नेपालको प्रतिनिधित्व
५. विदेशमा नेपाल सम्बन्धी प्रचार
६. विदेशी राष्ट्रहरूसंग लेखापढी
७. संयुक्त राष्ट्र संघ तथा अन्तरराष्ट्रिय वा क्षेत्रीय संस्थाहरू
८. सपुर्दगी
९. राहदानी (पासपोर्ट) तथा विदेशमा दिने भिसा
१०. अन्तरराष्ट्रिय सम्मेलनमा भाग लिने
११. अतिथि सत्कार
१२. प्रोटोकल (शिष्टाचार)
१३. नेपाल एवं आरु देशका नागरिकहरूको आ-आपनो सरकारबाट व्यक्ति माथिको दावा
१४. विदेशमा रहेका नेपाली नागरिकहरूको संरक्षण र हित सम्बन्धी कार्य ।

१३. भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालय

१. भूमिसुधार तथा व्यवस्था सम्बन्धी नीति र योजना
२. भूमिसुधार सम्बन्धी राष्ट्रिय र अन्तरराष्ट्रिय सम्मेलन
३. अनिवार्य बचत योजना, ऋण वितरण र ऋण असुली
४. भालपोत र रजिष्ट्रेशन सम्बन्धी
५. जग्गा बर्ता सम्बन्धी
६. गुठी संस्थान
७. जग्गा नाप जाँच सम्बन्धी प्रशासन र तालीम
८. जियोडेटिक नापी गर्ने टोपोग्राफिक नक्सा तथार गर्ने र हवाई सर्भेक्षण गर्ने
९. इन्जिनियरिङ सेवाको नापी समूह सम्बन्धी नियुक्ति, सहवा, बढुवा, शुरू नियुक्तिको न्यूनतम शैक्षिक योग्यता र बढुवामा गणना हुने सम्बन्धित विषयको शैक्षिक योग्यताको निर्धारण, नि. से. नि. अन्तर्गतका विभागीय कारवाही आदि कामको सञ्चालन ।

१६६
(१२)

१४. रक्षा मन्त्रालय

१. रक्षा नीति
२. शाही नेपाली सेनाको गठन र नियन्वण
३. सैनिक अधिकृत जवानहरूको अनुशासन र सेवा शर्त
४. सैनिक गठन
५. सैनिक तालीम
६. सेना सम्बन्धी सुविधा
७. सैनिक हातहतियार र सामग्रीको खरिद र उत्पादन
८. सैनिक कारबाही र सेनाको गतिविधि आदि
९. शाही नेपाली सेना सम्बन्धी
१०. सैनिक निर्माणशाला
११. सैनिक व्यवस्थापन (इन्ष्टेलेशन) र सञ्चार तथा यातायात
१२. सैनिक भण्डार
१३. शिलखाना
१४. सैनिक गुप्तचर विभाग
१५. सैनिक अस्पतालहरू
१६. सैनिक व्यारेक तथा कार्यालयहरूको व्यवस्था
१७. प्रशासन, विकास कार्य र दैवी प्रकोप उद्धार कार्यमा सहयोग
१८. राष्ट्रिय सेवादलको संगठन, तालीम र प्रशासन
१९. भूतपूर्व सैनिकहरूको कल्याण सम्बन्धी
२०. राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु आरक्षको सुरक्षा
२१. सैनिक कल्याणकारी योजना
२२. शाही नेपाली सैनिक विमान सेवा
२३. राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद् सम्बन्धी ।

१५. वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय

१. वन सम्बन्धी नीति तथा योजना
२. सरकारी वन, धार्मिक वन, सामुदायिक वन, कबुलियती वन, निजी वन आदि
३. सरकारी र गैरसरकारी वन क्षेत्रको सर्वेक्षण, नाप नवसा र सीमा निर्धारण
४. भू-उपयोग, वन जड्डल र वन पैदावारको उपयोग, संरक्षण तथा सम्बद्धन सम्बन्धी
५. वन पैदावार विकास सम्बन्धी
६. वन उद्योग र कच्चा वन पदार्थहरूको प्रबन्ध तथा खोटो उद्योग

४६९ (१३)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

७. वृक्षरोपण र बन सम्बन्धी अनुसन्धान
८. बन्यजन्तु एवं पशुपक्षीको संरक्षण र सदुपयोग
९. राष्ट्रिय निकुञ्ज, बन्यजन्तु आरक्ष र शिकार क्षेत्र
१०. हात्तिसार र चिडियाखाना
११. भू तथा जलाधार क्षेत्र संरक्षण, सम्बर्द्धन, विकास र समन्वय
१२. प्राकृतिक वातावरणको संरक्षण र सन्तुलन
१३. बनस्पति र जडीबुटी सम्बन्धी नीति, सर्वेक्षण, सञ्चालन, प्रवर्द्धन, प्रशोधन, उत्पादन र उपयोग सम्बन्धी अनुसन्धान
१४. शाही बनस्पति उद्यान, जडीबुटी उद्योग
१५. बनस्पति सम्बन्धी संग्रहालय (हर्वेरियम)
१६. बन सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तरराष्ट्रिय तालीम, सम्मेलन, गोष्ठी र प्रदर्शनीहरू तथा प्रचार प्रसार
१७. वैकल्पिक ऊर्जा विकास सम्बन्धी
१८. श्री ५ महेन्द्र प्रकृति संरक्षण कोष सम्बन्धी
१९. नेपाल बन सेवा सम्बन्धी नियुक्ति, सर्ववा, बढुवा, शुरू नियुक्तिको न्यूनतम शैक्षिक योग्यता र बढुवामा गणना हुने सम्बन्धित विषयको शैक्षिक योग्यताको निर्धारण, नि. से. नि. अन्तर्गतका विभागीय कारबाही आदि कामको सञ्चालन ।

१६. वाणिज्य मन्त्रालय

१. वाणिज्य नीति र कार्यान्वयन
२. आन्तरिक तथा अन्तरराष्ट्रिय व्यापार सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान र सर्वेक्षण
३. आयात निर्यात व्यापार सम्बन्धी नीतिगत निर्णय र अन्तरराष्ट्रिय व्यापार सञ्चालन
४. सरकारी तथा सार्वजनिक व्यापारको सञ्चालन
५. वाणिज्य र पारवहन सम्बन्धी सन्धि, समझौता, द्विपक्षीय र बहुपक्षीय अन्तर सरकारी वाणिज्य वार्ता र तत्सम्बन्धी समीक्षा
६. राष्ट्रिय, क्षेत्रीय, अन्तरराष्ट्रिय वाणिज्य र पारवहन सम्बन्धी संघ संस्थाहरूसँग सम्पर्क, सहयोग र समन्वय
७. पारवहन, गोदाम तथा अन्तरराष्ट्रिय परिवहन सम्बन्धी
८. व्यापार, परिवहन र अन्तरराष्ट्रिय परिवहन सम्बन्धी सूचनाहरूको सञ्चालन विलेखण र सूचनाको आदान प्रदान

५६२

(१४)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

६. आन्तरिक तथा अन्तरराष्ट्रीय व्यापार सञ्चालनका लागि विभिन्न दैकलिपक परिवहनका साधनहरू सम्बन्धी अध्ययन सम्भेक्षण र कम खर्चिलो परिवहन सम्बन्धी आवश्यक व्यवस्था
१०. उपर्युक्त क्षेत्रमा दक्ष जनशक्तिको विकास तालीम ।

१७. शिक्षा तथा संस्कृति मन्त्रालय

१. शिक्षा तथा संस्कृति सम्बन्धी नीति
२. साधारण, विज्ञान तथा प्रविधि, प्राविधिक, व्यावसायिक, नैतिक, शारीरिक शिक्षा सम्बन्धी
३. शिशु, प्राथमिक, माध्यमिक, उच्च माध्यमिक, प्रौढ तथा उच्च शिक्षा
४. शैशिक तथा शिक्षण साहित्यिक एवं कलात्मक संस्थाहरू
५. खुल्ला प्रतियोगिताबाट मनोनयन हुने छाववृत्ति तथा विदेशमा अध्ययन अनुसन्धान गर्न जाने स्वीकृति
६. विदेशीहरूलाई नेपालमा अध्ययन अनुसन्धान गर्न आउने स्वीकृति
७. पुस्तकालय, संग्रहालय (म्यजियम) र अभिलेखालयहरू
८. पुरातात्त्विक वस्तुहरूको संग्रह र संरक्षण
९. यूनेस्को, इसीमोड र यूनिसेफ सम्बन्धी
१०. प्रतिलिपि अधिकार सम्बन्धी
११. विश्वविद्यालय सम्बन्धी
१२. पुरातात्त्विक महत्व भएका स्मारकहरूको संरक्षण तथा सम्बर्द्धन
१३. पुरातात्त्विक अन्वेषण तथा उत्खनन्
१४. देशबाहिर लिग्ने पुरातात्त्विक सामानहरूको जाँच र अनुमति
१५. राष्ट्रीय इतिहास अनुसन्धान
१६. नेपाल राजकीय प्रजा-प्रतिष्ठान सम्बन्धी
१७. खेलकूद र बालचर सम्बन्धी
१८. शिक्षा सम्बन्धी राष्ट्रीय तथा अन्तर्राष्ट्रीय सम्मेलन
१९. जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र सम्बन्धी
२०. सांस्कृतिक संस्थान सम्बन्धी
२१. अन्तर्राष्ट्रीय सांस्कृतिक सम्झौता, सांस्कृतिक आदान प्रदान आदि
२२. पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तक सम्बन्धी

~~४६२~~ ४६३ (१५)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

२३. नेपाल शिक्षा सेवा सम्बन्धी नियुक्ति, सरवा, बढुवा, शुरू नियुक्तिको न्यूनतम शैक्षिक योग्यता र बढुवामा गणना हुने सम्बन्धित विषयको शैक्षिक योग्यताको निर्धारण, नि. से. नि. अन्तर्गत विभागीय कारबाही आदि कामको सञ्चालन
२४. पशुपति क्षेत्र विकास कोष सम्बन्धी
२५. नेपाल राजकीय विज्ञान तथा प्रविधि प्रजा-प्रतिष्ठान सम्बन्धी
२६. लुम्बिनी विकास कोष सम्बन्धी ।

१८. अम तथा सामाजिक कल्याण मन्त्रालय

१. अम तथा सामाजिक कल्याण सम्बन्धी नीति तथा कार्यान्वयन
२. अमशक्ति तथा सामाजिक कल्याण सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान, सर्वेक्षण तथा तालीम
३. राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय अम तथा सामाजिक कल्याण सम्बन्धी संघ, संस्थाहरू-संग सम्पर्क र सम्बन्ध
४. बाल, युवा, महिला, बृद्ध तथा निःसहायहरूको हित, संरक्षण, सम्बर्द्धन जस्ता समाज कल्याण सम्बन्धी
५. सामाजिक सेवा राष्ट्रिय समन्वय परिषद् सम्बन्धी
६. अभिक र काम लगाउने व्यक्तिबीचको सम्बन्ध
७. अभिक आपूर्ति सम्बन्धी
८. सरकारी क्षेत्रमा सामाजिक कल्याण
९. महिला कल्याण सम्बन्धी ।

१९. सञ्चार मन्त्रालय

१. सञ्चार सम्बन्धी नीति
२. प्रेस तथा सूचना
३. हुलाक
४. पत्र-पत्रिकाको विकास तथा प्रकाशन
५. सूचना, प्रचार तथा प्रसार
६. रेडियो तथा टेलिमिजन प्रसारण
७. चलचित्र विकास
८. दूर सञ्चार
९. फिल्मेसी वितरण, व्यवस्थापन तथा मनिटरिङ
१०. नेपाल दूर सञ्चार संस्थान, गोरखापत्र संस्थान, चलचित्र संस्थान, रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति, राष्ट्रिय समाचार समिति, नेपाल टेलिमिजन सम्बन्धी
११. प्रेस काउन्सिल सम्बन्धी
१२. सञ्चार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थानहरूसंगको सम्पर्क ।

(१६)

२०. सामान्य प्रशासन मन्त्रालय

१. निजामती कर्मचारी प्रशासन तथा अभिलेख सम्बन्धी नीति, योजना, कार्यक्रम र कायन्वयन
  २. प्रशासन सुधार
  ३. प्रशासन सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय संघ, संस्था र सम्मेलन
  ४. श्री ५ को सरकारको तालीम सम्बन्धी नीति र तर्भेक्षण
  ५. श्री ५ को सरकारहारा चलाइएका विभिन्न प्रशासनिक तालीम कार्यक्रमहरूको समन्वय र मूल्याङ्कन
  ६. प्रशासन सेवा सम्बन्धी देशभित्र र बाहिरका तालीम योजना र कार्यक्रममा स्वीकृति
  ७. प्रशासन सम्बन्धी तालीमको सञ्चालन र निजामती कर्मचारीलाई प्रदान गरिने विभिन्न तालीम कार्यक्रमको समन्वय र मूल्याङ्कन
  ८. तलब र अन्य सुविधा सम्बन्धी नीति र सिद्धान्त सम्बन्धी परामर्श दिने
  ९. प्रशासन सेवा राजपत्र अनंकित कर्मचारीहरूको एक मन्त्रालयबाट अर्को मन्त्रालय अन्तर्गत सख्त
  १०. लोक सेवा आयोग सम्बन्धी
  ११. नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठान सम्बन्धी
  १२. नेपाल प्रशासन सेवा सम्बन्धी नियुक्ति, सहवा, बढुवा, शुरू नियुक्तिको न्यूनतम शैक्षिक योग्यता र बढुवामा गणना हुने सम्बन्धित विषयको शैक्षिक योग्यताको निर्धारण, नि. से. नि. अन्तर्गतका विभागीय कारबाही आदि कामको सञ्चालन
  १३. नेपाल विविध सेवा सम्बन्धी नियुक्ति, सहवा, बढुवा, शुरू नियुक्तिको न्यूनतम शैक्षिक योग्यता र बढुवामा गणना हुने सम्बन्धित विषयको शैक्षिक योग्यताको निर्धारण, नि. से. नि. अन्तर्गतका विभागीय कारबाही आदि कामको सञ्चालन
  १४. निजामती सेवा अन्तर्गतका विभिन्न सेवाहरूको बीच समन्वय र सामन्जस्य कायम गने विषय सम्बन्धी ।
  १५. कर्मचारी संगठन सम्बन्धी ।

२१. स्थानीय विकास मन्त्रालय

१. दुर्गम क्षेत्र एवं स्थानीय विकास सम्बन्धी
  २. सामुदायिक विकास
  ३. स्थानीय जनशक्ति र जनसहयोगको परिचालन
  ४. स्थानीय विकास सम्बन्धी तालीम, अनसन्धान र अन्वेषण

४६२. (१७) आधिकारिकता मद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लाग हनेछ।

५. एकीकृत ग्रामीण विकास परियोजना सम्बन्धी
६. विकेन्द्रीकरण सम्बन्धी नीति निर्माण, कार्यक्रम कार्यान्वयन तथा अनुगमन
७. गाउँ, नगर र जिल्लाको सीमाङ्कलन
८. ग्रामीण महिला विकास सम्बन्धी कार्य
९. स्थानीय प्रविधिको विकास
१०. स्थानीय विकासको कार्यक्रममा सम्बन्ध
११. स्थानीय विकास सम्बन्धी अन्तरराष्ट्रीय सम्झेलन तथा सम्पर्क
१२. स्थानीय निकायहरू सम्बन्धी ।

२२. स्वास्थ्य मन्त्रालय

१. स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी नीति
२. जनस्वास्थ्य तथा सार्वजनिक स्वास्थ्य सेवाको अनुसन्धान, योजना तथा विकास
३. एलोप्याथिक, आयुर्वेदिक, होमियोप्याथिक र युनानी आदि चिकित्सा प्रणालीको विषयमा प्रतिकारात्मक, सम्बद्धनात्मक, उपचारात्मक तथा पुनःस्थापन सम्बन्धी अनुसन्धान तथा विकास
४. स्वास्थ्य सम्बन्धी तालीम
५. स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी गैरसरकारी संस्थाहरू
६. मेडिकल काउन्सिल र आयुर्वेद चिकित्सा परिषद्
७. औषधिको अनुसन्धान, उत्पादन, गुणस्तर निर्धारण, भूल्य नियन्त्रण तथा विक्री वितरण तथा औषधि वा औषधिका मादक पदार्थहरूको अनुचित प्रयोग वा दुरुपयोग हुन नदिई असुरक्षित तथा गुणस्तर नहुने औषधिको उत्पादन, विक्री वितरण, निकासी, पैठारी, सञ्चय र सेवनमा नियन्त्रण
८. स्वास्थ्य सम्बन्धी अन्तरराष्ट्रीय संस्थाहरू तथा सम्झेलनहरू
९. परिवार नियोजन तथा मातृशिशु कल्याण योजना, जनसंख्या नियोजन सम्बन्धी
१०. वातावरणीय स्वास्थ्य कार्यक्रम
११. स्वास्थ्य र पोषण शिक्षा
१२. नेपाल मेडिकल रिसर्च समिति वा काउन्सिल
१३. नेपाल स्वास्थ्य सेवा र सो अन्तर्गतका समूह, उप-समूह सम्बन्धी नियुक्ति, सख्वा, बढुवा, शुरू नियुक्तिको न्यूनतम शैक्षिक योग्यता र बढुवामा गणना हुने सम्बन्धित विषयको शैक्षिक योग्यताको निर्धारण, नि. से. नि. अन्तर्गतका विभागीय कारबाही आदि कामको सञ्चालन ।

आज्ञाले,

लोकबहादुर थेढ

(१८) श्री ५ को सरकारको मुख्य सचिव

मुद्रण तथा प्रकाशन विभाग, सिंहदरबार, काठमाडौंमा मुद्रित ।

आधिकारिक मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।